

28. Nemzetközi Kodály Szeminárium

Kodály Művészeti Fesztivál Kecskemét, 2015. július 20-31.

Ha valaki figyelemmel kísérte az első alkalomtól, 1970-től a kecskeméti Nemzetközi Kodály Szemináriumokat, észrevehette, hogy a kezdetben négy hetes időtartam később háromra csökkent, s az utóbbiak, így az idei is, szűk két hétig tartottak. A kedvezőtlen változást több tényező idézte elő, melyek között valószínűleg első helyen áll az érdeklődők anyagi és időbeli lehetőségeinek korlátozottsága, aztán szervezési nehézségek, például az időbeli egyeztetés problémái következhetnek. Két évvel ezelőtt a Nemzetközi Kodály Szimpózium szorosan kapcsolódott a kecskeméti szemináriumhoz. Idén a szimpózium helyszíne távolabb volt, (ha nem is olyan messze, mint a két év múlva esedékes lesz, Kanadában). Mindenesetre, hogy az ottani programban érdekelt előadók, résztvevők eljussanak augusztus 3-ra Edinburghba, szükség volt két nap szünetre. (A Nemzetközi Kodály Társaság /IKS szimpóziumáról következő számunkban közlünk beszámolót). Ahogy az idők folyamán a program hossza, úgy a tartalma is némileg változott. Az örök alapot jelentő pedagógiai csoportok mellett már évtizedekben lehet számolni némely speciális kurzus – magánének, zongora és az Erdei Péter pécsi feladata miatt idén hiányzó karvezetés – létét is, míg a zeneszerzés csak az utóbbi években tűnt fel a kínálatban.

A programfüzet alapján áttekinthetjük a teljes programot. A pedagógiai tagozat résztvevőiből hat csoport alakult a mindennapos szolfézs-órákra. A hazai tanárok – Barabás Edina, Harmat Katalin, dr. Tóth Árpád, Gergely-Gál Ágnes és Spiegel Marianna – mellett egy ausztráliai vendégtanár dr. James Cuskelly volt még „osztályfőnök”. A választható kínálat: karvezetés (tanárok: Michalis Patseas – Görögország, dr. James Cuskelly, Körtvési Katalin, dr. Tóth Árpád), zongora (dr. Szabó Orsolya), magánének (dr. Darázs Renáta), énekegyüttes (dr. Tóth Árpád) és énekes játékok (Lucinda Geoghegan – Nagy-Britannia). Gazdagították a programot az ugyancsak előzetes jelentkezéssel választható, jórészt különböző módszertani aspektusokat kínáló műhely-foglalkozások. Az első hét kínálata: iskola előtti zenei nevelés (Mélykutiné Dietrich Helga); 7-12 éves korosztály tanítása (Szirányi Borbála); zene és mozgás – Kokaspedagógia (Körtvési Katalin); kezdők tanítása a középiskolában Kodály útmutatása szerint (dr. James Cuskelly); zenei készségfejlesztés ének és mozgás segítségével (dr. Nemes László Norbert); s végül kórusépítés és repertoár középiskolások és amatőrök körében (dr. Tóth Árpád). A második hét: zene az ezredfordulós korosztálynak – 21. századi stratégiák a 21. század gyermekeinek (dr. Frank Abrahams – USA); zenei készség-

fejlesztés felnőtt kezdőknek (dr. James Cuskelly); kórus-improvizálás (dr. Tóth Árpád); énekes játékok (Lucinda Geoghegan); zene és mozgás – Kokas pedagógia (Körtvési Katalin). Az utóbbi kettő azoknak, akik nem „főtárgyként” választották e témaköröket. Az ausztrál, görög és nagy-britanniai vendégtanárokról elmondhatjuk: évek, évtizedek óta eredményesen képviselik hazájukban a kodályi zenepedagógiát.

Mai iskolai gyakorlatunkból bemutató órák adtak ízelítőt. Kodály iskolás másodikokkal Kovács Anikó, a Református Általános Iskola negyedikeivel a velük tanév közben is időnként foglalkozó „vendégtanár”, Szirányi Borbála tartott nagy sikerű bemutatót.

Az oktatás nyelve hagyományosan angol, s éppen nyelvi okok, a tolmácsolás szükségessége miatt külön „osztályokban” voltak a legnépesebb, együttesen 45 fős kínai csoport tagjai, a pekingi központi konzervatóriumból érkezett, illetve a Kínai Kodály Társaság által szervezett résztvevők. Oktatásukban – a már említettek egy részén kívül – Platthy Sarolta kapott szerepet. Végül említsük meg a New York-i Egyetemről csak a második hétre érkezett csoportot. Velük 29-re nőtt az Egyesült Államokból való résztvevők száma. A részvételi arányokról még fel kell jegyeznünk, hogy 32 országból 160-an érkeztek. A harmadik legnépesebb „küldöttség”: Nagy-Britanniából, 14 fő; aztán Írország következik: 8 fővel – ez nem meglepő, de ugyanekkora létszám Olaszországból már szokatlan. Átlagos ottani érdeklődés jele a 6 hallgató Görögországból. Nyugat-Európát képviselte 7 holland és 4 francia résztvevő, s új kapcsolatot jelez a 4 lett zenetanár jelenléte. Csak 3-3 fő képviselte Ausztráliát, Kanadát és Magyarországot is. Az utolsó adat bizony sajnálatos. Pedig milyen fontos lenne a továbbképzés és az itt adódó nemzetközi kitekintés is a hazai énektanároknak. (Sajnos az ösztöndíjak nem csorognak gazdagon, s hogy az oktatás nyelve angol ugyancsak gondot okozhat. Kívánatos lenne újra magyar nyelvű csoportokat szervezni a hazai és a határon túli énektanároknak, amint az korábban is működött.) Minden küldő országot nem sorolhatunk fel, ahonnan egy-két hallgató jött, de érdemes még megemlíteni, hogy először volt Kecskeméten szemináriumi résztvevő Kubából, Mozambiqueból és Zimbabwéből.

Már utaltunk a mesterkurzusokra. A zongoristák programját dr. Szabó Orsolya vezette, az opera és dal előadói kurzus énektanárai dr. Halmi Katalin és dr. Klézli János voltak, a dal-interpretációs órákat Hajdu Roland tartotta. Munkájukat három zongorakísérő segítette: Madarász Éva, Székely Balázs és Kéry Tamás. A zeneszerzés mesterkurzust Fekete Gyula vezette. Itt rezidens együttes, az Attitude Vonósnégyes állt az ifjú komponista-növendékek rendelkezésére. A július 30-án megtartott első kurzuszáró koncerten segítségükkel meg is szólalhattak a szlovén, francia és magyar szerzők darabjai. Egy-egy legeredményesebben dolgozó résztvevő képviselte a zongora és az ének mesterkurzust. Az előbbit egy ír, az utóbbit egy görög-magyar szereplő. Mellettük még a Carissimi

művet éneklő énekegyüttes (vezetője dr. Tóth Árpád) és a Bartók műveire koncentráló szolfézs csoport, Spiegel Marianna hat fős osztálya, és zongorakísérőként, kamaramuzsikusként Székely Balázs szerepelt.

A kórus elmaradhatatlan része a Kodály szemináriumoknak. Ezúttal dr. Nemes László Norbert irányításával készült fel a mintegy 160 tagú kar a zárókoncertre. A református templomban tartott esten Révész László orgonaművész közreműködésével Kodály *Pange lingua* és *A 114. genfi zsoltár* c. művét adták elő. Végül – a közönséget is bevonva az éneklésbe – az *Esti dallal* búcsúztak a szemináriumtól.

Ezek a hangversenyek egyúttal a nagyközönségnek is szóló **Kodály Művészeti Fesztivál** programjába is beletartoztak. Bevallom, amikor a fesztivál műsorfüzetét megnéztem, kissé kedélytelen lettem a kissé „Kodálytalan”, vagyis feltűnően kevés Kodály-művet tartalmazó programot látva. Kifejezetten sajnáltam, hogy kiváló ifjú csellóművésznőnk, a tavalyi Casals verseny második díjának nyertese, Szabó Ildikó Lajkó Istvánnal nagyszerűen előadott igényes műsorából is hiányzott a Kodály-mű. Ezen a koncerten – Beethoven, Prokofjev és Martinů mellett – a magyar zenét egyébiránt méltóan képviselte Ligeti György Szólószonátája és Szabó Csaba Szonatinája.

A fesztiválprogramra a tágabban értelmezett kamarazene többsége volt a jellemző és nálunk még ismeretlen művészek bemutatkozását hozta. A református Új-kollégiumban Victoria Massey mezzoszoprán (Írország) – Székely Balázs kitűnő közreműködésével – nem a törzsreper-toárhoz tartozó művekkel szerepelt: Elgar Tengeri képek dalciklusa után Grieg, John F. Larchet (1884-1967) ír, és Hamilton Harty (1879-1941) angol zeneszerzők dalai szóltak meg. Meglepő ráadásként kíséret nélkül az *A csitári hegyek alatt* kezdetű népdalunkat énekelte a művésznő – magyarul, jó kiejtéssel. A British Kodály Academy kurzusain magán-ének-tanárként is aktív Eleanor Meynell zongoraművész a számos versenydíjjal dekorált Ofer Falk izraeli-brit hegedűművésszel adott hangversenyt. Műsorukban Mozart, Prokofjev, Brahms és Sarasate művei hangzottak el.

Az evangélikus templom volt a helyszíne az Új Liszt Ferenc Kamarakórus Révész László orgonaművész közreműködésével megtartott hangversenyének, melyen egy Bach előjátékaiból és harmonizációiból összeállított Korál-mise hangzott el. Vezényelt Nemes László Norbert.

Szárnyalás címen rendezték meg az Eszencia Zenekar, vagyis Csík János (népi hegedű és ének) és több műfajban-stílusban otthonos barátai – Balogh Kálmán (cimbalom), Bognár András (nagybőgő), Dresch Mihály (szaxofon, furulya) Kunos Tamás (népi brácsa), Lakatos Róbert (klasszikus brácsa, hegedű) – estjét. Közreműködött a televíziós vetélkedőn feltűnt Kacsó Hanga népdalénekes. Már a névsor elárulja, hogy a népzene főszerepével a klasszikus zene, és főleg az etno-jazz felé is elkalandozott az improvizatív elemekkel természetesen élő műsor.

Valódi népzene szól a koncert utáni jóízű táncházban: a Szeredás Együttes szolgáltatta a talpalávalót. A képalakító művészeteket – Géczy Olgának a fesztiválnyitó napról szóló beszámolójában említett kiállításán kívül – a Kodály Intézetben Szigeti Tamás fotóművész kettős zenésportréi képviselték: időse vagy javakorabeli muzsikások ifjúkori arcképeiket tartják maguk előtt a fotókon – „találkozás egy fiatalemberrel” körülbelül 30 év múltán...

A gyermekeket Bon-bon matinével, a Jancsi és Juliska történet „összművészeti” előadásával, Lukácsházi Győző szövegével, Meskó Ilona zenéjével, Dobos Emőke rajzaival szólították meg a szervezők.

A Fesztivál záróeseménye – a már említett július 31-i kóruskoncertet követően – a város főterén került pódiumra. A pozsonyi Ifjú Szívek Táncszínház Felföldi levelek c. magyar-szlovák összeállítás hitelesen mutatta fel az egymás mellett élő különböző népkultúrák színeit – Bartók és Kodály szellemében.

Illendő feljegyeznünk a támogatókat, hiszen ilyen nagyszabású, nem népszórakoztató rendezvények aligha állnak meg e nélkül a maguk lábán. Kodály Zoltánné, Kodály Intézetért Alapítvány, Kecskemét M. J. Város Önkormányzata, Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Nemzeti Kulturális Alap, Emberi Erőforrások Minisztériuma, Tempus Közalapítvány, Kovitrade Hungary Kft., KrKA Hungary Kft. A fesztiválprogram gondozója a Hírös Agora – Kulturális és Ifjúsági Központ volt.

Ittész Mihály

Forrai Katalin díj-átadás Nemzetközi Kodály Társaság 22. Szimpóziuma – 2015. Edinburg

A Magyar Kodály Társaság Hírei hasábjain az elmúlt években több alkalommal beszámoltunk arról, hogy a **Forrai Katalin emlékére alapított díj** nemzetközi méretű figyelmet vívott ki magának. A díjat egykori tanítványai, munkatársai alapították a nagyszerű zenepedagógus tiszteletére, emléket állítva felbecsülhetetlen értékű pedagógiai munkásságának, melyet a kisgyermeknevelés ügyéért fejtett ki évtizedeken át. A díj egyben buzdításul is szolgál azon pedagógusok számára, akik az igényes zenei nevelés megvalósításán munkálkodnak, napjainkban is.